

1 Semínko kamarádství

Název integrovaného bloku	Semínko kamarádství
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok je zaměřen na adaptaci dětí, vytváření takových podmínek, které adaptační proces zpříjemní. Děti se seznamují s novým prostředím mateřské školy, jednotlivými třídami, ostatními místnostmi, zaměstnanci, ostatními dětmi. Seznamují se s okolím mateřské školy, městem, ve kterém bydlí. Podílí se na vytvoření pravidel soužití ve třídě a škole. Rozvíjíme prosociální vztahy, schopnost přijmout ostatní. Rozvíjíme fyzickou a psychickou zdatnost dětí, zaměřujeme se na získávání nových poznatků o těle a zdraví, vytváření základů pro zdravé životní návyky. Zaměřujeme se na zájmy dětí, co chtějí, co se jim líbí, co je zajímavá.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: - odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých kompetence k řešení problémů: - řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého komunikativní kompetence: - v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou sociální a personální kompetence: - spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim činnostní a občanské kompetence: - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: - Uvědomění si vlastního těla - Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění řeči) i produktivních (vytváření pojmů, rozvoj slovní zásoby) Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj paměti a pozornosti - posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radosti z objevování Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj schopnosti vytvářet citové vztahy

Název integrovaného bloku	Semínko kamarádství
	Dítě a ten druhý: • seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem Dítě a společnost: • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření Dítě a svět: • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: • Já a moje tělo • Já a moji kamarádi • Kde bydlím, město nebo vesnice • Co mám rád

Semínko kamarádství	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

Semínko kamarádství	
poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
spontánní hra	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se jejich tvorbě	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
aktivity podporující sblížení dětí	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Semínko kamarádství

běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

2 Semínko poznání

Název integrovaného bloku	Semínko poznání
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok je zaměřen na získávání poznatků o našem okolí, o světě, ve kterém žijeme, o změnách, ke kterým v našem bezprostředním okolí dochází. Seznamujeme se se změnami v přírodě, získáváme vztah k přírodě, ke svému městu. Při společných vycházkách, výletech budeme pozorovat dění ve městě, v přírodě, změny, které přináší podzim, sledovat jeho barevnost, pestrost. Naším úkolem je znalosti dětí upevňovat a dále rozšiřovat, vést děti k ochraně přírody. Seznámíme děti blíže s ekosystémem les, se zvířaty a rostlinami, budeme si všimát barev přírody. Při výletech se budeme seznamovat s dopravními prostředky, dopravními značkami a bezpečným chováním chodců. Veškeré činnosti musí odpovídat věku dítěte a jeho potřebám.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije kompetence k řešení problémů: • všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem komunikativní kompetence: • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) sociální a personální kompetence: • napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí činnostní a občanské kompetence: • ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
Dílní vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: • rozvoj fyzické a psychické zdatnosti • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace • rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • získání relativní citové samostatnosti

Název integrovaného bloku	Semínko poznání
	Dítě a ten druhý: - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem Dítě a společnost: - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané Dítě a svět: - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: - Podzimní les a zvířata - Výpravy do přírody - Zdravá zelenina a ovoce - Technika kolem nás - Město nebo vesnice

Semínko poznání	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
smyslové a psychomotorické hry	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Semínko poznání	
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí)
společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
spontánní hra	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření	spolupracovat s ostatními
kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách	spolupracovat s ostatními
společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Semínko poznání	
hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

3 Semínko tradic

Název integrovaného bloku	Semínko tradic
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku se zaměříme na lidové tradice a zvyky spojené se změnami spjatými s příchodem zimy - příjezdem svatého Martina, Mikulášem, Vánoce. Ve druhém období se zaměříme na svátky jara - vítání jara, Velikonoce. Společně s dětmi a rodiči prožijeme tato období v klidu, v pohodě, bez stresu a beze spěchu. Děti při společných přípravách oslav získají poznatky o našich tradicích a současně také poznatky o okolním světě, o slavení těchto svátků v jiných kulturách. Všechny činnosti budou motivačně sjednoceny a povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení vánočního cukroví či velikonočního beránka, výroby tradičních přáníček, pomlázek, osvojování si tradičních koled a písní. Tyto činnosti ve spolupráci s rodinou budou posilovat a prohlubovat city a citové vazby ve škole i v rodině.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: - klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo kompetence k řešení problémů: - řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací komunikativní kompetence: - přuběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím sociální a personální kompetence: - projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost činnostní a občanské kompetence: - chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování) Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Název integrovaného bloku	Semínko tradic
	Dítě a ten druhý: - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti) Dítě a společnost: - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat Dítě a svět: - poznávání jiných kultur - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: - Čertoviny - Martin na bílém koni - Adventní čas - Morena - Velikonoce

Semínko tradic	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
samostatný slovní projev na určité téma	sledovat a vyprávět příběh, pohádku správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
přednes, recitace, dramatizace, zpěv	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
prohlížení a „čtení“ knížek	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Semínko tradic	
hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)	učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)	rozhodovat o svých činnostech těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
spontánní hra	rozhodovat o svých činnostech
cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Semínko tradic

běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

4 Semínko zábavy

Název integrovaného bloku	Semínko zábavy
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto zimním období, kdy je v našem městě častá smogová situace a děti nemohou ven, je třeba dětem pobyt ve školce maximálně zpříjemnit. Budeme se věnovat zimnímu času, pozorovat změny v přírodě, studovat vlastnosti sněhu a ledu apod. Prostřednictvím zimních sportů povedeme děti k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví, ale že je nutné zároveň dbát na bezpečnost svou i druhých. V souvislosti s tím můžeme poznávat také lidské tělo. K zimním měsícům také neodmyslitelně patří pohádky. Prostřednictvím pohádkových příběhů budeme u dětí podněcovat představivost, rozvíjet fantazii, vyjadřování i řeč dítěte. Probudíme u dětí cit pro spravedlnost a pravdu, soucit, schopnost vcítit se do pocitů a nálad jiných. V souvislosti s pohádkami se zaměříme i na oblíbené hračky dětí, také na to, s čím si hrály děti dříve. Karneval v maskách pohádkových postav tradičně pohádkové téma ukončí. V tomto období se zaměříme na hry a praktické činnosti seznamující děti se světem lidí, jejich občanského života a práce, povedeme děti k úctě k druhým lidem, k tomu, aby si vážili práce druhých, jejich úsilí. Budeme se věnovat tématům, které si děti vyberou, které je zajímají, rozvíjet jejich zájmy. Povedeme děti k tomu, aby se vzájemně dohodli na tématech, domluvili se, spolupracovali.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: • soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů kompetence k řešení problémů: • rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit komunikativní kompetence: • ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog sociální a personální kompetence: • samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej činnostní a občanské kompetence: • má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých • dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí • vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč • rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Název integrovaného bloku	Semínko zábavy
	Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) • vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání Dítě a ten druhý • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • rozvoj kooperativních dovedností Dítě a společnost • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije Dítě a svět • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: • Čarování paní zimy • Sportujeme, není čas na nudu • Pohádkový čas • Karnevalový čas • Ukaž mi, co umíš (profese)

Semínko zábavy	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

Semínko zábavy

zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
smyslové a psychomotorické hry	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
konstruktivní a grafické činnosti	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů	chápat slovní vtip a humor
artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	chápat slovní vtip a humor poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

Semínko zábavy	
řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
spontánní hra	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

5 Semínko cestovatelské

Název integrovaného bloku	Semínko cestovatelské
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku si uvědomíme změny v přírodě spojené s příchodem jara i to, že lidská nedbalost narušuje přirozenou a pro lidi potřebnou krásu a čistotu životního prostředí. Budeme usilovat o vytvoření prostředí veselého, čistého a barevného. Zaměříme se na barevnou symboliku sběrných odpadních nádob, zorganizujeme sběr starého papíru, uklidíme okolí školy. Jako cestovatelé se vypravíme do blízkého i vzdálenějšího okolí, přivítáme jarní počasí výlety. V této souvislosti si povíme o možných nebezpečích, která nám hrozí (dopravní nehody, úrazy, nevhodné chování, požáry apod.) Povíme si, jak a kde budeme hledat pomoc - můžeme navštívit hasiče, domluvit besedu s policií. Cestovat budeme různými dopravními prostředky a musíme znát i jednoduchá pravidla pro chování v různých dopravních situacích. V aprílovém měsíci nás čeká spousta vtípu, radosti a zábavy, ale nesmíme zapomenout, že školáky čeká důležitý krok - zápis do školy.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: • učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům kompetence k řešení problémů: • užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích komunikativní kompetence: • ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci sociální a personální kompetence: • chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout činnostní a občanské kompetence: • zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění • učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč • osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace • osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) • vytváření základů pro práci s informacemi

Název integrovaného bloku	Semínko cestovatelské
	Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý: • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních Dítě a společnost: • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat • rozvoj společenského i estetického vkusu Dítě a svět: • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy • vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: • Jarní výpravy za poznáním • Planeta Země • Škola nás volá • Cestujeme po světě

Semínko cestovatelské	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
☒ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)	zachovávat správné držení těla
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	domluvit se slovy i gesty, improvizovat sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Semínko cestovatelské

společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova
prohlížení a „čtení“ knížek	sledovat očima zleva doprava
hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
cvičení organizačních dovedností	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Semínko cestovatelské

hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6 Kvítek pro maminku

Název integrovaného bloku	Kvítek pro maminku
Charakteristika integrovaného bloku	Tento integrovaný blok, který bude probíhat v měsíci květnu, bude především zaměřen na rozvíjení vztahů dětí v mateřské škole i vztahů v rodině dítěte, případně vztahů dítěte k prostředí, ve kterém žije (k městu, republice). Budeme si všimnout rodiny dítěte, širší rodiny, prostředí, ve kterém dítě žije, města ve kterém žijeme, osvojovat si základní poznatky o naší republice. Pomůžeme dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožníme mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí. Přípravou besídky pro maminky a programu na Petropavlovskou pouť budeme rozvíjet schopnost vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností a zvládat základní vokální i instrumentální hudební dovednosti.
Klíčové kompetence, k jejichž naplňování směřujeme	kompetence k učení: • uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije kompetence k řešení problémů: • chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit komunikativní kompetence: • dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) • domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci sociální a personální kompetence: • dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy činnostní a občanské kompetence: • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč • rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace • rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, • rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

Název integrovaného bloku	Kvítek pro maminku
	Dítě a jeho psychika: sebezpojetí, city, vůle - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý: - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) Dítě a společnost: - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije Dítě a svět: - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách - seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: - Moje rodina - Ostrava!!! - Výpravy za poznáním naší země

Kvítek pro maminku	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
samostatný slovní projev na určité téma	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
přednes, recitace, dramatizace, zpěv	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti	utvořit jednoduchý rým
společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

Kvítek pro maminku

činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
námětové hry a činnosti	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
spontánní hra	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
hry na téma rodiny, přátelství apod.	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
cvičení organizačních dovedností	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Kvítek pro maminku

běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dějmi srozumitelnými reáliemi o naší republice	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

7 Kvítek na rozloučenou

Název integrovaného bloku	Kvítek na rozloučenou
Charakteristika integrovaného bloku	Tento integrovaný blok nás provede závěrem školního roku. Zaměříme se v něm na poznávání vzdálenějšího světa, na obyvatele planety různých národností, na rozličné jazyky, kterými lidé mluví, na přírodu, která je obklopuje, zvířata, která u nich žijí. Oslavíme společně Den dětí, vystoupíme na Petropavlovské pouti. V závěru roku se rozloučíme s předškoláky a vyrazíme na nejrůznější výlety po našem okolí. Na závěr roku si užijeme letních dnů, většinu času budeme trávit v přírodě a zopakujeme si, co už všechno umíme. Zeptáme se dětí, na co jsme zapomněli a jakému tématu by se chtěly ještě věnovat. Témata prázdninového provozu přizpůsobíme přání a zájmu dětí, společně s nimi budeme průběžně plánovat. Využijeme maximálně pěkného počasí, a co nejvíce činností budeme provádět venku.
Klíčové kompetence, k jejich naplňování směřujeme	kompetence k učení: • má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije • se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění kompetence k řešení problémů: • se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu • zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti komunikativní kompetence: • ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku • se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci sociální a personální kompetence: • je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným • chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou • dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování činnostní a občanské kompetence: • má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat • si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
Dílčí vzdělávací cíle	Dítě a jeho tělo: • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí • rozvoj a užívání všech smyslů • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Název integrovaného bloku	Kvítek na rozloučenou
	Dítě a jeho psychika: jazyk a řeč: - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika) Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie - vytváření základů pro práci s informacemi Dítě a jeho psychika: sebepojetí, city, vůle - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) Dítě a ten druhý: - rozvoj kooperativních dovedností - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými Dítě a společnost: - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností Dítě a svět: - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
Poznámky k integrovanému bloku v rámci vzdělávacího obsahu	Vzdělávací obsah určuje učitelka na třídě ve spolupráci s dětmi. Vhodná témata: - Děti celého světa - Známa neznámá zvířata - Ahoj, školko!

Kvítek na rozloučenou	
Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy IB
lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)	zachovávat správné držení těla

Kvítek na rozloučenou	
hudební a hudebně pohybové hry a činnosti	zachovávat správné držení těla
přednes, recitace, dramatizace, zpěv	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
námětové hry a činnosti	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
spontánní hra	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
cvičení organizačních dovedností	zorganizovat hru
běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým	odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Kvítek na rozloučenou

běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)